

**XVI. PRO SCIENTIA ARANYÉRMESEK KONFERENCIÁJA
SZEGED, 2022. OKTÓBER 13-15.**

Erdélyi hunglish

Huszthy Bálint

Magyar anyanyelvűek egymáshoz hasonló akcentussal beszélnek az angol nyelvet: ugyanazok a kiejtési jellemzők fedezhetők fel az angolul alacsony és magas szinten beszélőknél is eltérő mértékben, ezt az akcentust nevezi a hangtani szakirodalom hunglish-nak. Az idegen akcentus úgy jön létre, hogy a beszélők az idegen nyelveket (legalább részben) anyanyelvük hangtanához igazítva ejtik ki. A hunglish tehát elsősorban a magyar nyelv fonológiájára épül. Az Erdélyben élő magyarok azonban más hangtani összetételű hunglish-ban beszélnek angolul, mint a magyarországiak. Tanulmányomban 30 erdélyi magyar adatközlő angol kiejtését hasonlítom a szakirodalomban leírt hunglish-jellemzőkhöz, illetve egy 15 főből álló magyarországi kontrollcsoporthoz. Az adatközlőknek (kik egyetemi diákok a kolozsvári BBTE-n és a budapesti PPKE-n) ugyanazt az angol nyelvű újságcikket kellett kétszer felolvasniuk. A két csoport kiejtése sok szerkezeti megegyezést mutat, például a legtöbb idegen mássalhangzót és magánhangzót magyar elemekkel helyettesítik, a hangok találkozásakor létrejövő hangtani folyamatok (pl. zöngésségi hasonulás) is jobbra azonosan működnek, illetve a szavak hangsúlyozásában is hasonló tévedések fordulnak elő. Akadnak azonban szisztematikusan különbségek, melyeket az előadásban tételesen felsorolok és meg is magyarázok. Ilyen többek között az angol svá [ə] magánhangzó esete: ezt az erdélyiek megőrzik, a magyarországiak azonban egy [ø] ö-szerű hangként ejtik; továbbá az angol hátsó-alsó magánhangzók (pl. [ʌ]), melyeket az erdélyiek magyar [o] a-val, a magyarországiak pedig többnyire magyar [a] á-val helyettesítenek, pl. ang. summer ['sʌmə(ɹ)] > erdélyi ['sømər], magyarországi ['samør]; stb. A különbségek fő oka, hogy az erdélyi magyaroknak sokkal heterogénebb az ún. internyelve a magyarországiakénál. Utóbbi csoportban a hunglish a magyar és az angol nyelv interferenciájából jön létre, az erdélyieknél azonban ehhez csatlakozik az adatközlők dialektusa és a román nyelv hangtana is.